

- 25 ногъ, Изгореніе за изгореніе, ранъ за ранъ, ударъ за ударъ.
- 26 Ако нѣкой удари рабъ-тъ си, или рабынѣ-тъ си въ око-то и го ослѣпи, поради око-то му ще го остави свободенъ.
- 27 И ако извади зъбъ-тъ на рабъ-тъ си, или зъбъ-тъ на рабынѣ-тъ си, ще го остави свободенъ поради зъбъ-тъ му.
- 28 Ако воль убоде мжжъ или женъ, та умре, тогазы "воль-тъ да ся убіе съ каменіе, и месо-то му да ся не яде; а на воль-тъ стопанинъ-тъ ще е неповиненъ.
- 29 Но ако воль-тъ е былъ бодливъ отъ по напрѣдъ и ся казало на стопанина му, и го не упазилъ, то ако убіе мжжъ или женъ, воль-тъ съ каменіе да ся убіе оше и стопанинъ-тъ му да ся умъртви. Ако му ся наложи откупъ, "за избавленіе-то на живота си ще даде колкого му ся наложи. Ако убоде сынъ, или убоде дщериъ, по тѣзи сѣдъжъ ще му направятъ.
- 32 Ако воль-тъ убоде рабъ или рабынѣ, ще даде на господаря имъ "тридесетъ сребрны сикли: "а воль-тъ да ся убіе съ каменіе.
- 33 И ако отвори нѣкой ямъ, или ископае ямъ, и не іхъ покрые, и падне въ неіхъ
- 34 воль или осель, Стопанинъ -тъ на ямъ-тъ ще заплати поврѣдъ-тъ, ще даде сребро на стопанина имъ: а мърша-та да бѣде негова.
- 35 И ако на нѣкого си воль-тъ убоде вола на ближній-тъ му, та умре, тогазы да продаждъ живой-тъ воль, и да раздѣлятъ на двѣ сребро-то му: така и мърша-тъ да раздѣлятъ на двѣ. Ако ли ся е знало че воль-тъ е былъ бодливъ отъ по напрѣдъ, и стопанинъ-тъ му го не упазилъ, непрѣмънно ще плати воль за воль: а мърша-та ще бѣде негова.

ГЛАВА 22.

- 1 Ако нѣкой открадне воль или овцъ, та го заколе или го продаде, то да плати петъ вола вмѣсто воль-тъ, и "четыри овцы вмѣсто овцъ-тъхъ.
- 2 Ако нѣкой намѣри крадецъ бкога подкочава та го удари, и умре, нѣма да ся
- 3 пролѣе кръвь за него. Ако ли е слынце-то изгрѣяло надъ него, ще ся пролѣе кръвь за него: трѣбва непрѣмънно да плати; ако ли нѣма, "то да ся продаде за украдено-то. Ако "украдено-то ся намѣри живо въ рѣдѣ-тъ му, или воль или осель, или овца, "ще плати двойно.
- 5 Ако нѣкой поврѣди нивъ или лозіе и

- остави скотъ-тъ си да ся напасе въ чуждъ нивъ, да плати отъ най добръ-тъхъ *пролѣж* на нивъ-тъхъ си, и отъ най добрый-тъхъ *плодъ* на лозіе-то си. Ако излѣзе огонь и намѣри тѣрніе, и изгорятъ копни или класове, или нива, който е запалилъ огнь-тъ непрѣмънно ще плати.
- 7 Ако нѣкой даде на ближній-тъ си пары, или нѣкаквы сѣддове, да *гы* пази, и ся откраднѣтъ отъ кѣщѣ-тъхъ на челоуѣвка, "ако ся намѣри крадецъ-тъ, ще плати двойно. Ако ли ся не намѣри крадецъ-тъ, тогазы стопанинъ-тъ на кѣщѣ-тъхъ ще ся заведе "прѣдъ сѣдѣи-тъхъ да ся *испита* да ли е турилъ рѣжжъ върхъ притязанія-та на ближній-тъ си. За всякаквъ видъ прѣстѣпленіе; за воль, за осель, за овцъ, за дрехъ, за всяко загубено нѣщо, за което бы реклъ нѣкой че е негово, "сѣдба-та на двоицъ-тъхъ ще дойде прѣдъ сѣдѣи-тъхъ, и когото осѣдятъ сѣдѣи-тъхъ, той ще плати двойно-то на ближній-тъ си.
- 10 Ако нѣкой даде на ближній-тъ си осель, или воль, или овцъ, или какъвъ годъ скотъ, за да *го* пази, и умре, или охромѣе, или ся откара безъ да види нѣкой,
- 11 "Клѣтва Господня да бѣде между двоицъ-тъхъ, че не е турилъ рѣжжъ върхъ стока-тъхъ на ближній-тъ си: и стопанинъ-тъ му ще приеме *това свидѣтельство* а *другій-тъ* да не плати. Но "ако ся открадне отъ него, ще плати на стопанина му. Ако бѣде *отъ зѣбрь* раскъсано, ще го донесе за свидѣтельство: за раскъсано-то нѣма да плати.
- 14 И ако заеме нѣкой отъ ближній-тъ си *животно* и охромѣе, или умре, кога стопанинъ-тъ му не е съ него наедно, непрѣмънно ще плати. Ако ли е стопанинъ-тъ му наедно съ него, нѣма да плати: ако е было наемнѣто съ пары, ще отиде за наемъ-тъ си.
- 16 И "ако нѣкой прѣлѣсти не годенъ дѣвицъ и легне съ неіхъ, непрѣмънно ще и
- 17 даде вѣно, и ще іхъ земе за женъ. Ако ли баща и не рачи да му іхъ даде, ще плати сребро "споредъ вѣно-то на дѣвицы-тъхъ.
- 18 "Магесницъ живъ да не оставишь.
- 19 "Всякой скотоложникъ, непрѣмънно да ся умъртви.
- 20 "Който жьртвува на богове, а не само-му Господу, да погыне като проклѣтъ.
- 21 И "чужденецъ-тъ да не притѣнявашъ, нито да го насилдувашъ: зашто чужден-
- 22 ци бѣхте въ Египтескъ-тъхъ земѣхъ. "Да не угнѣтвате ни едикъ двоицъ или си-

и Быт. 9; 5.
 ч Ст. 22. Числ. 35; 31.
 и Виж. Зах. 11; 12, 13. Мат. 26; 15. Филип. 2; 7.
 и Ст. 28.
 —
 а 2 Цар. 12; 6. Виж. Прит. 6; 31. Лук. 19; 8.
 б Мат. 24; 43.

в Числ. 35; 27.
 г Гл. 21; 2.
 д Гл. 21; 16.
 е Виж. Ст. 1, 7. Прит. 6; 31.
 ж Ст. 4.
 з Гл. 21; 6. Ст. 28.
 и Втор. 25; 1. 2 Лѣт. 19; 10.
 і Евр. 6; 16.
 к Быт. 31; 39.

л Втор. 22; 28, 29.
 м Быт. 34; 12. Втор. 22; 29.
 н 1 Цар. 18; 25.
 о Лев. 19; 26, 31. 20; 27.
 п Втор. 18; 10, 11. 1 Цар. 28; 3, 9.
 о Лев. 18; 23. 20; 15.
 н Числ. 25; 2, 7, 8. Втор. 13; 1, 2, 5, 6, 9, 13, 14, 15,

р Гл. 23; 9. Лев. 19; 33. 25; 35. Втор. 10; 19. Іер. 7; 6. Зах. 7; 10. Мал. 3; 5.
 с Втор. 10; 18. 24; 17. 27; 19. Псал. 94; 6. Нса. 1; 17, 23. 10; 2. Іез. 22; 7. Зах. 7; 10. Іак. 1; 27.